

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนบนเว็บต่อความรู้และการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาล
ในการทำความสะอาดมือ

ผู้เขียน นางสาวศรินทิพย์ กระจ่างโพธิ์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงเยาว์ เกษตร์ภิบาล อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร. อะเคือ อุณหเลขกะ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การติดเชื้อในโรงพยาบาลมักแพร่กระจายผ่านทางมือของบุคลากรสุขภาพ การทำความสะอาด
สะอาดมือจึงเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคในโรงพยาบาล การวิจัย
กึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการสอนบนเว็บต่อความรู้และการปฏิบัติของ
บุคลากรพยาบาลในการทำความสะอาดมือ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือพยาบาลวิชาชีพและพยาบาล
เทคนิคที่ปฏิบัติงานในแผนกอายุรกรรม โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา จำนวน 98 คน
ทำการศึกษาระหว่าง เดือนตุลาคม 2552 ถึงเดือนมกราคม 2553 รวมระยะเวลาในการศึกษา 4 เดือน
เครื่องมือในการวิจัย คือสื่อการสอนบนเว็บ เรื่องการทำความสะอาดมือสำหรับบุคลากรพยาบาล
ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.safelivesinyourhands.com> แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบ
ความรู้ และแบบบันทึกการสังเกต ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ
5 ท่าน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติวิลคอกสัน แบบอันดับที่มีเครื่องหมาย และ
สถิติไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังได้รับการสอนบนเว็บบุคลากรพยาบาลมีความรู้เรื่องการทำ
ความสะอาดมือเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) ค่ามัธยฐานของคะแนนความรู้เพิ่มขึ้น
จาก 14 คะแนน เป็น 17 คะแนน (คะแนนเต็ม 20 คะแนน) และในภาพรวมบุคลากรพยาบาลมีการ
ทำความสะอาดมือเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากร้อยละ 26.6 เป็นร้อยละ 57.8 ($p < .001$)

เมื่อจำแนกตามกิจกรรม พบว่าหลังได้รับการสอนบนเว็บ บุคลากรพยาบาลมีการปฏิบัติในการทำความสะอาดมือถูกต้องเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกกิจกรรม โดยก่อนและหลังสัมผัสผู้ป่วยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.8 เป็นร้อยละ 40.9 ($p=.001$) ทำความสะอาดมือถูกต้องก่อนและหลังดูแลเสมหะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 33.3 เป็นร้อยละ 61.9 ($p=.05$) ทำความสะอาดมือถูกต้อง ก่อนและหลังการให้สารน้ำทางหลอดเลือด เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 25.0 เป็นร้อยละ 51.3 ($p=.05$) ทำความสะอาดมือถูกต้องก่อนและหลังเจาะเลือดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 47.0 เป็นร้อยละ 77.7 ($p=.01$) ทำความสะอาดมือถูกต้องก่อนและหลังทำแผลเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 22.0 เป็นร้อยละ 56.8 ($p=.005$) ทำความสะอาดมือถูกต้องก่อนและหลังวัดสัญญาณชีพเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.1 เป็นร้อยละ 44.1 ($p=.01$) ทำความสะอาดมือถูกต้องหลังมือเปื้อนเลือด ถึงคัตหลัง อุจจาระ ปัสสาวะ สิ่งปนเปื้อนเชื้อของผู้ป่วย เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 31.3 เป็นร้อยละ 60.6 ($p=.005$) ทำความสะอาดมือถูกต้อง หลังสัมผัสสิ่งของหรืออุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วยแล้วเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.2 เป็นร้อยละ 50.0 ($p=.01$) และทำความสะอาดมือถูกต้อง หลังถอดถุงมือเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 48.2 เป็น ร้อยละ 71.8 ($p<.001$)

การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การสอนบนเว็บมีผลทำให้บุคลากรพยาบาลเกิดความรู้และมีการปฏิบัติการทำความสะอาดมือถูกต้องเพิ่มมากขึ้น จึงควรส่งเสริมให้บุคลากรสุขภาพใช้สื่อการสอนบนเว็บในการทำความสะอาดมือซึ่งอาจช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อในโรงพยาบาลได้ในอนาคตควรศึกษาผลของการสอนบนเว็บเรื่องการทำความสะอาดมือในระยะยาว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title Effects of Web-based Instruction on Knowledge and Practices of Hand Hygiene Among Nursing Personnel

Author Miss Sarintip Krachangpho

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Nongyao Kasatpibal Advisor

Associate Professor Dr. Akeau Unahalekhaka Co-advisor

ABSTRACT

Hospital-acquired infections were transmitted via hands of healthcare personnel. Hand hygiene is the most effective way to prevent transmission of healthcare-associated infections. The purpose of this quasi-experimental research was to examine the effects of web-based instruction on knowledge and practices of hand hygiene among nursing personnel. Ninety eight professional nurses and technical nurses in Medical Department of Maharat Nakhonratchasima hospital were enrolled. The study was conducted 4 month during October 2009 to January 2010. The research instruments were web-based instruction entitled 'Hand Hygiene for Nursing Personnel' via the website <http://www.safelivesinyourhands.com>, a demographic data questionnaire, a set of knowledge tests, and an observational form of hand hygiene practice; all of which were approved by 5 experts. Data were analyzed using descriptive statistics, Wilcoxon signed ranks test, and Chi-square test.

The results revealed that after studying web-based instruction on hand hygiene, the median knowledge score among nurses significantly increased from 14 to 17 out of 20 ($p<.001$). Overall hand hygiene compliance significantly increased from 26.6% to 57.8% ($p<.001$). When analyzed before-and-after hand hygiene practices according to nursing activities the results showed

significant increments as follows: patient contact from 10.8% to 40.9% ($p=.001$), endotracheal suction from 33.3% to 61.9 % ($p=.05$), intravenous fluid administration from 25.0% to 51.3 % ($p=.05$), venepuncture from 47.0% to 77.7% ($p=.01$), wound care from 22.0% to 56.8 % ($p=.005$), and vital sign measurement from 17.1% to 44.1% ($p=.01$). The observations also included the “after” hand hygiene compliances which showed the comparable results as follows: after contact with blood or body fluids from 31.3% to 60.6 % ($p=.005$), after contact with inanimate objects from 12.2% to 50.0% ($p=.01$) and after gloves removal from 48.2% to 71.8% ($p<.001$).

The study findings emphasized that the web-based instruction can improve knowledge and practices of hand hygiene among nursing personnel. Healthcare personnel should be encouraged to use web-based instruction on hand hygiene in order to prevent transmission of healthcare associated infection. Future studies should aim to measure the long term impact of web-based instruction.